

Октавия Е. Бътлър - „Ритуали на съзряването“

Спомняше си много от престоя в утробата.

Докато беше там, започна да улавя звуци и вкусове. Не му говореха нищо, но ги запомни. Когато се появяваха отново, той ги забелязваше.

Когато нещо го докосваше, той знаеше, че е ново – ново преживяване. Докосването беше стряскащо в началото, след това – успокояващо. Проникваше в плътта му без болка и му носеше покой. Когато то се оттегляше, той се чувстваше изоставен, сам за първи път. Когато се връщаше, той бе доволен: още едно ново усещане. След като беше изпитал няколко от тези оттегляния и завръщания, той научи очакването.

Болката не научи, докато не дойде времето да се роди.

Можеше да усети и вкуси промените, случващи се около него – бавното завъртане на тялото му, след това внезапния тласък, натискът първо около главата, после по протежение на цялото му тяло. Изпитваше тъпа, далечна болка.

И все пак не се страхуваше. Промените бяха правилни. Беше им времето. Тялото му беше готово. Носеше се напред, избутвано от равномерен пулс, а от време на време докосването на познатия му спътник го успокояваше.

Имаше светлина!

В началото зрението беше пламък от шок и болка. Той не можеше да избяга от светлината. Тя стана по-ярка и по-болезнена, достигна максимума си, когато натискът изчезна. Нито една част от тялото му не беше свободна от острия суров блясък. По-късно щеше да си спомня за него като за горещина, изгаряне.

Внезапно то изстина.

Нещо заглуши светлината. Той можеше да вижда, но вече гледането не беше болезнено. Разтриваха тялото му нежно, докато той лежеше потопен в нещо меко и успокояващо. Не му хареса търкането. То караше светлината да се отдръпва и изчезва, а след това внезапно да става отново видима. Но това, което го докосваше и държеше, беше познатото присъствие. Беше до него и му помагаше да издържи на разтриването без страх.

Беше увит в нещо, което го докосваше навсякъде, освен по лицето. Не му харесваше това, колко много тежеше, но поне пречеше на светлината и не го нараняваше.

Нещо докосна лицето му от едната страна и той се обърна с отворена уста, за да го поеме. Тялото му знаеше какво да прави. Той всмука и бе награден с храна и с вкуса на плът, позната му като неговата собствена. За известно време мислеше, че е неговата собствена. Беше с него, откакто се помнеше.

Чуваше гласове, можеше дори да различи отделните звуци, макар че не разбираше нито един от тях. Те улавяха вниманието му, любопитството му. Щеше да си спомня и за тези също, когато станеше по-възрастен и способен да ги разбира. Но меките гласове му харесваха, нищо че не знаеше какво представляват.

– Красив е – каза един глас. – Изглежда напълно човешки.

– Някои от чертите му са чисто козметични, Лилит. Дори и сега сетивата му са много по-разпръснати по тялото му, отколкото твоите. Той е... по-малко човешки от дъщерите ти.

– Предполагам, че ще е. Знаем, че твоите хора все още се притесняват от човешко-родени мъжки.

– Те бяха нерешен проблем. Мисля, че вече сме го разрешили.

– Но сетивата му са наред, нали?

– Разбира се.

– Предполагам, това е всичко, което мога да очаквам. – Въздишка. – Да ти благодаря ли за това, че си го направил да изглежда така... че си го направил достатъчно човешки, за да го обичам?... За известно време.

– Никога досега не си ми благодарила.

– ...Така е.

– И мисля, че продължаваш да ги обичаш дори след като са се променили.

– Те не са виновни за това, което са... това, в което са се превърнали. Сигурен ли си, че всичко друго е наред? Всички ли несъгласувани парченца от него съвпадат по възможно най-добрия начин?

– Нищо в него не е несъгласувано. Той е много здрав.

Ще има дълъг живот и ще е достатъчно силен, за да издържи това, което трябва да издържи.

Той беше Акин.

Разни неща го докосваха, когато чуеше този звук. Даваха му утеха или храна, или пък го държаха и учеха. Даваха му разбиране тяло в тяло. Започна да възприема себе си като себе си – индивидуален, очертан, отделен от всички допири и миризми, всички вкусове, образи и звуци, които достигаха до него. Той беше Акин.

Въпреки това научи и че е част от хората, които го докосваха, че вътре в тях той може да открие фрагменти от себе си. Той беше себе си, но беше и онези, другите.

Бързо се научи да ги различава на вкус и допир. Отне му повече време да се научи да ги познава по образ и мирис, но вкусът и допирът бяха почти едно и също усещане за него. И двете му бяха познати от много отдавна.

Още от раждането си усещаше разликите между гласовете, които чува. Сега започна да свързва тези разлики с идентичности. Когато, дни след раждането си, бе научил името си и как да го произнася на глас, другите му казаха своите имена. Повтаряха ги, когато видеха, че имат вниманието му. Оставяха го да гледа как устните им оформят думите. Той бързо разбра, че всеки от тях може да бъде извикан с една или две групи звуци.

Никанж Ооан, Лилит Майка, Ахажас Тай, Дичаан Ишлиин, както и на онзи, който никога не идваше при него, въпреки че Никанж го бе научило на неговите допир, вкус и мирис. Лилит Майка му беше показала отпечатан образ на този и той го бе сканирал с всичките си сетива: Джоузеф Баща.

Когато викаше Джоузеф Баща, при него идваше Никанж Ооан и го учеше, че Джоузеф Баща е мъртъв. Мъртъв. Свършен. Заминал и няма да се върне. И все пак той е бил част от Акин и Акин трябва да го познава така, както познава всичките си живи родители.

Акин беше на два месеца, когато започна да съставя прости изречения. Не можеше да се насити на това, да го държат и учат.

– По-бърз е от повечето ми момичета – отбеляза Лилит, докато го притискаше към себе си и му даваше да пие.

Щеше да му е трудно да се учи от нейната гладка, безучастна кожа, ако не му беше толкова позната, колкото неговата собствена – и със същата повърхност. Никанж Ооан го учеше да използва езика си, най-малко видимият му човешки орган, за да изучава Лилит, докато тя го храни. Вкусваше плътта заедно с млякото ѝ в течение на множество хранения. Тя беше поток от вкусове и тъкани – сладко мляко, солена кожа, гладка на едни места, груба на други. Той се концентрира върху едно от гладките пространства, съсредоточи цялото си внимание, за да го обследва и възприеме в дълбочина, в детайл. Усети многото клетки на кожата ѝ, живите и мъртвите. От нейната кожа научи какво е да си мъртъв. Мъртвият ѝ външен слой бе в рязък контраст с онова, което долавяше от живата кожа под него. Езикът му беше дълъг, чувствителен и променлив като сетивните пипала на Ахажас и Дичаан. Той вмъкна едно от влакнцата му в живата

плът на зърното ѝ. Първия път когато беше направил това, я бе наранил, а болката го бе достигнала, пътувайки по езика му. Болката беше толкова остра и шокираща, че той се отдръпна, крещейки и плачейки. Отказваше всеки опит да бъде успокоен, докато Никанж не му показа как да изследва, без да причинява болка.

– Това – беше казала Лилит – приличаше много на убождане с гореща тъпа игла.

– Няма да го прави повече – беше ѝ обещало Никанж.

Акин не го направи повече. Беше научил и един важен урок: той ще сподели всяка болка, която причини. В такъв случай най-добре би било да внимава и да не предизвиква болка. В продължение на месеци не знаеше колко необичайно бе за едно дете да разпознава болката на друг човек и да припознава себе си като неин причинител.

Сега, чрез мустачето от плът, което бе пуснал в Лилит, той усети огромни пространства от живи клетки. Съсредоточи се върху няколко клетки, после само върху една, върху частите на тази клетка, върху нейното ядро, върху хромозомите в ядрото, върху гените по протежение на хромозомите. Проучи ДНК-то, което изграждаше тези гени, нуклеотидите на ДНК. Имаше нещо отвъд нуклеотидите, което не можеше да възприеме – свят от по-малки частици, в който не можеше да премине. Не знаеше защо не е способен на тази последна крачка, ако тя беше последната. Това, че въобще има нещо отвъд неговите сетива, го разстрои. Знаеше за него само благодарение на сенчести, неразбираеми чувства. Когато порасна, започна да мисли за него като за хоризонт, който винаги се отдръпва, щом го доближиш.

Превключи вниманието си от разочарованието от това, което не можеше да улови, към обаянието на онова, което можеше. Плътта на Лилит беше много по-вълнуваща от тази на Никанж, Ахажас и Дичаан. В нейната имаше нещо нередно – нещо, което той не разбираше. Тя беше едновременно плашеща и съблазняваща. Тя му казваше, че Лилит е опасна, въпреки че едновременно е и незаменима. Никанж беше интересно, но не и опасно. Ахажас и Дичаан си приличаха толкова много, че той се затрудняваше да улови разликите между тях. В някои отношения Джоузеф е бил като Лилит. Смъртоносен и неустоим. Но той не е приличал толкова на Лилит, колкото Ахажас приличаше на Дичаан. Всъщност, макар че той безспорно е бил човек и роден на това място, на тази Земя, също като Лилит, той не е бил роднина на Лилит. Ахажас и Дичаан бяха брат и сестра, както повечето двойки мъжки и женски оанкали. Джоузеф е бил несвързан, подобно на Никанж... но въпреки че Никанж беше оанкали, то беше също така и оолои, нито мъжко, нито женско. Оолоите не трябваше да са свързани с мъжките и женските си партньори, за да могат да съсредоточат вниманието си върху генетичните им различия и да конструират деца, без да правят опасни грешки поради твърде големи близост и увереност.

– Внимавай – чу гласа на Никанж. – Пак те изучава.

– Знам – отвърна Лилит. – Понякога ми се иска да суче като останалите човешки бебета.

Лилит разтри гърба на Акин и проблясващата между и около пръстите ѝ светлина наруши концентрацията му. Той отдръпна плътта си от нейната, а след това пусна зърното ѝ и я погледна. Тя затвори дрехата върху гърдата си, но продължи да го държи на скута си. Той се радваше винаги когато хората го държаха и разговаряха, позволявайки му да слуша. Вече беше научил повече думи от тях, отколкото бяха ситуацияите, в които можеше да ги използва. Събираше думи и постепенно изграждаше въпроси от тях. Когато въпросите му получаваша отговори, той запомняше всичко казано. Представата му за света растеше.

– Поне не е по-силен или бърз във физическото си развитие от другите бебета – каза Лилит.

– С изключение на зъбите.

– И преди са се раждали бебета със зъби – каза Никанж. – Във физическо отношение ще изглежда нормално за човешката си възраст до момента на метаморфоза. Ще трябва да използва ума си, за да намира изход от проблемите, които преждевременното му развитие може да му докара.

– Това няма да му помогне много с някои от хората. Те ще го презират, защото няма да е изцяло човек и защото ще изглежда повече човек от собствените им деца. Ще го мразят, защото ще изглежда много по-млад, отколкото ще звучи. Ще го мразят, защото на тях не им е позволено да имат синове. Твоите хора превърнаха човешки изглеждащите бебета в много ценна стока.

– Сега ще позволим повече от тях. Всички са вече по-спокойни за смесването им. Досега твърде много оолои не успяха да усетят нужната смес. Можеха да направят грешки, а грешките им да се окажат чудовища.

– Повечето хора мислят, че правят точно това.

– И ти ли продължаваш?

Тишина.

– Бъди доволна, Лилит. Сред нас имаше група, която смяташе, че е най-добре да се отървем от всички родени от хора мъжки индивиди. Можем да изграждаме женски деца за женски хора и мъжки деца за женски оанкали. Това правихме до този момент.

– И излъгахте всички. Ахажас иска дъщери, а аз искам синове. И други се чувстват по този начин.

– Знаем. Ние контролираме децата по начини, по които не трябва, за да ги превърнем в зрели мъже, родени от оанкали, и жени, родени от хора. Контролираме наклонности, които трябва да бъдат оставени на отделните деца. Дори групата, която предложи да тръгнем по този път, знае, че не трябва. Но се страхувахме. Мъжки индивид, който е достатъчно човек, за да бъде роден от човешка женска, може да се превърне в опасност за всички ни. Но все пак трябва да опитаме. Ще се учим от Акин.

Акин усети, че Лилит го държи по-близо до себе си.

– Защо той е такъв експеримент? – попита тя. – И защо човешко-родените мъже са толкова голям проблем? Знаем, че повечето мъже отпреди войната не ви харесват. Чувстват се, сякаш ги изместват и принуждават да правят нещо извратено. Прави са от тяхна гледна точка. Но вие можете да научите следващото поколение да ви обича, независимо кои са майките им. Всичко, което трябва да направите, е да започнете рано. Втъпете им го, преди да са пораснали достатъчно, за да изграждат собствени мнения.

– Но... – Никанж се поколеба. – Ако трябва да работим толкова сляпо, толкова непохватно, няма да имаме обмен. Ще трябва да ви отнемем децата, щом се родят. Не бихме ви се доверили да ги отгледате сами. Ще ви държим единствено за разплод – като животни без разум.

Тишина. Въздишка.

– Изричаш толкова ужасни неща с толкова нежен глас. Не, замълчи, знам, че е единственият глас, който имаш. Никанж, ще преживее ли Акин човешките мъже, които ще го мразят?

– Те няма да го мразят.

– Ще! Той не е човек. Не-човешките жени ги отблъскват, но те обикновено не се опитват да ги наранят и даже спят с тях – като расист, който спи с жени от друга раса. Но Акин... За тях той ще е заплаха. По дяволите, той е заплаха. Той е един от техните заместници.

– Лилит, те няма да го мразят.

Акин усети как го вземат от ръцете на Лилит и притискат към тялото на Никанж. Задъха се от прекрасния шок от контакта със сетивните пипала на Никанж, много от

които го придържаха, докато останалите се забиваха безболезнено в плътта му. Беше толкова лесно да се свърже с Никанж и да учи.

– Ще го смятат за красив и същия като тях – каза Никанж. – Когато е достатъчно пораснал, за да може тялото му да разкрие това, което представлява в действителност, той вече ще е възрастен и способен да отстоява своето.

– Способен да се бори?

– Само за да спаси живота си. Ще е склонен да избягва боя. Той ще е като родените от оанкали мъжки: самотен скиталец, когато не е с партньор.

– И няма да уседне с никого?

– Не. Повечето човешки мъжки не са особено моногамни. И нито един конструиран мъжки няма да е.

– Но...

– Семействата ще се променят, Лилит... те се променят. Едно пълно конструирано семейство ще е съставено от женска, оолои и деца. Мъжките ще идват и ще си тръгват, когато пожелаят.

– Но те няма да имат домове.

– Подобни домове ще бъдат като затвор за тях. Те ще получават това, което искат, от което се нуждаят.

– Способността да бъдат бащи на децата си?

Никанж замълча.

– Може и да изберат да поддържат контакт с децата си. Няма да живеят постоянно с тях – и нито един конструиран мъжки или женски, млад или стар, няма да се чувства оцетен от това. За тях то ще е нещо нормално и смислено, тъй като винаги ще има много повече женски и оолои, отколкото мъжки индивиди. – Пипалата по главата и тялото му зашумоляха. – Обмяната означава промяна. Телата се променят. Начинът на живот трябва да се промени. Нали не мислеше, че децата ти само ще изглеждат различни?